

Πόημα Β΄

δ. σ μ σ'. **Κ**αὶ τὸ μᾶλλον, καὶ ἥττον ἀνεπίδεκτος, ὡς Ἀ-
εισοτέλης (1) φησὶ, ἔσοπῆς γὰρ τῆτο παραίτιον. Καὶ τοῖς
ἀειδομοῖς καὶ Πυθαγόραν ὁρθεῖς ἔξωμοίωται.

Πόημα Γ΄

δ. σ μ ζ'. **Τ**αύτη δέ τοι καὶ αἰωνία. (ὄρα δ. σ. ι. καὶ σ λ β.)

Σχόλιον.

δ. σ μ ή. **Ε**νδέχεται τοίνυν κύκλον ὑπάρχειν, καὶ μή· ὑ-
πάρχοιτα δέ, καὶ δίχα, ἢ ἄλλως τμηθῆναι· δυνατὸν δέ, ἴ-
σως, καὶ τετραγωνιδύῃαι, μείναι δέ κύκλον τὸν αὐτὸν, καὶ
τετραγωνιδότα, ἀδυάτον. Μηδεὶς ἔν ἡμᾶς ὑπολάβοι, ἀ-
π' αἰῶνος ὑφισταῖν (πλὴν τῆς ὑπερσείας Οὐσίας, τῆς πάν-
τη πάντως ἀναγκαίας, τῆς καὶ καθ' ὑπαρξιν διαιωνίζεσης,
(δ. σ. ι. ε.) τινὰ τῶν δημιουργητῶν ἑσίων, ἐνταῦθα φρονεῖν.
Ἄπαγε. Εἶγε μάλιστα τὸ κτιστὸν εἶναι τῶν αὐτῶν φύσιν
ἅμα, καὶ διαιωνίζειν, λαμπρῶς ἀντιφάσκειν ἡγόμεθά τε, καὶ
ἐν οικείῳ τόπῳ δείξομεν. Ἄλλ' ἔγω φαμὸν διαιωνίζειν νοε-
ρῶς πάντα ἑσίαν, καθὸ τοιαύτῳ ἐν χρόνῳ παρῆχθαι, ἢ
ἄρα χθρήσθαι ὑπὸ τῶν δημιουργῶν ὑπειλήφαμεν, οἷα αὐτῶν
καὶ ἐνοεῖτο χρόνων ἐπέκεινα. (δ. σ. ι.) Τῆ νοερά δηλονότι
καὶ κατ' ἰδέαν, συμφώνως ἔχουσαν. (δ. σ. λ. β.) Καὶ ὅτι
ἔτ' ἴω ποτὲ, ἔτ' ἔσιν, ἔτ' ἔσαι, ὅτε τῶν ἑσίων τῶ κύκλῳ,
φέρει, (ταῦτ' ὁ εἰρεῖς, καὶ ὡς ἄλλης ἢς τινος ἔν) ἀληθὲς
αὐ εἶη ἀπὸ τῶ ὡς φερῆς εἶναι, ἢ νοηθῆναι, καὶ τῶ ὡς πέ-
δε, καὶ τῶ ἄλλων ἅττα αὐτῆς συμπληρωτικὰ γίνεταί.
(δ. σ. κή.)

(1) Πιεὶ ἑσίας.

(ς. σ κ ή.) Διὸ δὴ καὶ αἰεὶ αἰσαύτως ἔχειν τὰς ἐσίας, αἷς ἀφ' ἐνὸς σώματος τοῖς πάλαι, καὶ ὕστερον, φιλοσοφοῦσιν ἠ-
ξίωται.

Θεώρημα ΡΓ΄.

ς. σ μ θ. Ταῖς ἴδρα, καὶ τὰ συμβεβηκότα πρῶτα, καὶ
τὴν ἐσίαν ἑαυτοῖς σωεπάγεται· ἀρθύντα δὲ, τὰ μὴ
ἐσία, ἢ φύσει συωναιρεῖ, τὰ δ' ἐδόλως.

Ταῦτα γὰρ ἐκείνης ἐξ ἀνάγκης ἐξῆπται, πρώτης πρῶτα
σῆς, καὶ βάσεως πρὸς αὐτὰ λόγον ἐχέσης. (ς. σ κ θ. σ λ.)

Ἄρα... Ὁ τὸ Α΄.

Τέτων δὲ τὰ μὴ ἴδρα, ἀνάγκη ἐσίας, ἢ φύσεως ἐκπι-
δύει πῶς τῆς ἐσιωδῶν. (ς. σ κ θ.) Ταῖς δ' ἐνδέχεται πρῶτα
τὴν ἐσίαν γνέσθαι. (ς. σ λ.) Ἄρα τὰ μὴ συωναιρεῖ,
τὰ δ' ἐ. Ὁ τὸ Β΄.

Σχόλιον.

ς. σ ν. Ἐνταῦθα δὴ φρονοῦσι ἀπαντὰ ἡμῖν ὄντοια τις
ἐφαύλη, εἰδὲ δὲ ἀκεῖτος ἢ περὶ τῶ ἰδία. Πότερον ἄρα τὸ
συωναιρεῖν τὴν ἐσίαν, ἔστι καὶ τῆς ἀπλησίως, ὡσπερ
καὶ τῆς ἐσιωδῶν, ἢ ἐχί; Εἰ μὴ γὰρ, ἐπειδὴ καὶ τίθησι
σωεπάγον, ἐσιωδῆς ἀντικρυς ἔσαι, ἢ περ ἀμέλει ἀναγ-
καῖον ὄν πρὸς ἐσίαν, τὴν αἰεὶ τῆς ἀσύστατον. (ς. σ β.)
Εἰδὲ ἐχί, πῶς αὖ ἐπειτα προβάλλειν αὐτὸ λέγοιτο ἐξ ἀ-
νάγκης ἢ ἐσία, (ς. σ κ θ.) ἢ καὶ μὴ προβαλλομένη, ἐ-
δοῦ ἦτον κατ' ἑαυτὴν, τὴν ἰδρυσιν ἔχουσα; Ἀλλ' εἶναι μὴ
ἐσιωδῆς, εἰδὲ Πορφυρίω, τῆς τὴν περὶ τῆς ἀκεβεσάτῃ
θεωρίαν ἡμῖν ὑποθεμῶν, δοκεῖ (1), ὅτι μὴ συμβέβηκεν,
ἐχ' ὅτι δὲ καὶ συωνάσεται λέγοντι, καὶ σύμφυτον μὴ, ἐ-
σιωδῆς δ' ἐχί ὀνομάζονται. Οὐδ' Ἀμμωνίω (2), ὅς καὶ με-
ται-

(1) Εἰσαγωγ. εἰς τὰς Ε. φωνάς.

(2) Ὑπομνημ. εἰς τὴν Εἰσαγωγ. τῆς Ε. φωνῆς.

ταίχιον εἶναι οἶονε φησὶ, μέσον πως τῆς ἐσιωδῶν, καὶ τῆς συμβεβηκότων ταυτόμῃον. Οὐδὲ μὲν ἐν τῇ θεωρίᾳ Δαμασκῶ (1) ἐπισιωδῆς σαφῶς, καὶ ἐπεισιωδῆς λοκαλῆντι. Οὐδέ τῃ τῆς ἄλλων Σοφῶν ἀπάντων, τῆς τῆς δούπερεια τῆς ἐσίας, τῆς ἰδίᾳ προσνειμαμῶν. Εἶγε καὶ ὁ ὀρθὸς λόγος, φησὶ τὸ μὴ εἰς τὸ πρῶτως ἐν τῇ πράγματι νοητὸν παρεισάγεσθαι τὸ ἴδιον, τῆς ἐσίας ἀπέκλεισεν. Ἀλλὰ καὶ οὗ ἐπισιωδῆς περὶ, καὶ ἡ τυχῆσα τοῖς καλῶς ἀκρίβησι, παρέφεται δὴ τῇ λόγῳ δυσχέρεια. Πότερον γὰρ, καὶ τὰς αὐτῶν δυνατὸν εἶναι τὸ εἶδος φησομῆ; Εἰ μὴ γὰρ, ἀναγκαῖον τε ἄρα αὐτῶν πρὸς ἐσίαν, καὶ ἐσιωδῆς. (Δ. σ β. σ κ ή. σ κ θ.) Εἰ δ' ἐν, ὅπερ καὶ οἱ Παλαιοὶ δοκῶσιν ὑπειληφῆναι (ἰστέον γὰρ φησὶν Ἀμμώνιος (2) ὅτι καὶ λέγει » αὐτῶν τῆς ἰδίᾳ καὶ τῆς συμβεβηκότος καὶ διώανται ὑποσῶναι » καὶ ἐσίες, ἐφ' ὧν ταῦτα θεωρῶνται, ἐπεὶ ἡ ἐσία ἐστὶ » πρᾶγμα ἀυθύπαρτον, ἀλλ' ὅτι χωρὶς τῆς ἰδίᾳ, καὶ τῆς » συμβεβηκότος καὶ ὑφίστανται αἱ ἐσίες, καὶ κατὰ ἐ- » σίας, ἀλλὰ κατ' ἀπᾶ.) ἐπεὶ δυνατὸν εἶναι τὸ εἶδος, καὶ αὐτῶν τῆς ἰδίᾳ, καὶ ἄρα ἀντίστροφον, εἰ καὶ ἅπαντες ὑποτίθενται. Ταῦτα γὰρ ἀντίστροφα, ἅμα τῆς φύσει ὄντα, καὶ τῆς γνώσει, τὸ σωματικὸν ἀλλήλα, καὶ συναναίρειν ἐξ ἀνάγκης ἔλαχον. Ἐφ' οἷς καὶ τῆς ἰδίᾳ ἐστὶ μὲν ἄ, ὅλῳ τῷ ἐσίαν σαφῶς ἀναίρειν περὶ κασιν ἀναίρειμῆ, οἷον αἱ δύο ὀρθαὶ, ἐπὶ τῆς ἀδυσχεράμῃς ἕξιαν. Εἰ μὴ γὰρ ταῖς δυσὶν ἴσαι αἱ ἕξις, καὶ τὸ εἶδος τῷ ἀρχῶ ὑποσῆσεται ὡσαύτως δὲ ἔχει, καὶ τὸ τῆς ὀξυτέρας γωνίας πάθος, ἐπὶ τῆς μείζονος τῆς τμημάτων τῆς κύκλῃ, καὶ τὸ τῆς ὀρθῆς ἐπὶ τῆς ἑτέρας τῆς διχασμάτων. Εἰ μὴ γὰρ, καὶ τὸ κύκλος ὅλῳ, ἀλλ' ἔλλειψις τυχόν, ἢ τὶ ἕτερον. Εἰσὶ δὲ ἄ καὶ ἀναίρει οἷον τὸ ἀνωφερὲς τῆς πυρὸς καὶ τὸ καυσικόν, καὶ τὸ γελασικόν ἐπὶ ἀνθρώπων, καὶ ἐπὶ ἵππων τὸ χεμετισικόν, ὧν αὐτῶν, εἰ μὴ καὶ τῆς ἐν τῇ φύσει κειμῆς δεσμῶν, κατ' ἑαυτὰ γερμῶν τὰ εἶδη ἀκωλύτως λέγεται δυνατὰ. (Δ. ρ π.) Ἀλλὰ

(1) Διαλεκτ. Κεφ. ι δ'.

(2) Ἀμμών. Αὐτ.

λά γάρ κ' ἔτων ἔται διαιρημένων, πότριά ποτε κυρίως ἴ-
 δε λέγεσθαι ἀξιώσομεν; Εἰ γάρ τὰ πρῶτα, ἔσαι πάντως
 ἡμῖν τὰ ἴδια οὐσιώδη. Εἰ δὲ τὰ δεύτερα, ἐκ ἄρα τὰ ἴδια
 ἀντιστρέφοντα. Ταῦτα μὲν ἴσως δόξειεν αὐτῷ ἄλλῳ τινὶ περὶ
 εἰπὸς κινῆμα, κ' μάλλον ἢ πραγμάτων ἐμβριθεύς θω-
 ρείας, χαλεκτικῆς τινὸς ἀδολεχίας ἐχόμενα ἀθυρμάτια.
 Ἐμοὶ δὲ οὐδὲ πῶτα δοκεῖ, οὐδ' ἐν φιλαῖς φωναῖς, ἀλ-
 λ' ἐν τοῖς ἀράγμασιν αὐτοῖς, τὸ δυσεξέλικτον ἔχοντα. Τί
 τοίνυν πρὸς αὐτά; ἢ ὅτι δεκτέον τὰ ἴδια, κ' τὰ μὲν εἶ-
 ναι μεταφυσικὰ ῥητέον, τὰ δὲ φυσικὰ. Κακείνα μὲν οὐσιώ-
 δη ὑποληπτέον, ἀλλὰ παράγωγα οἰοεῖ, κ' δεύτερος, ἀπὸ
 τῆς εὐτα φωνῆς, πρωτύπων, κ' ἀρχικωτέρων ὄντων οὐ-
 σιωδῶν ἠρημύα. Εἶναι δὲ κυρίως τῆς εἰδὸς συλλαντιστρέφον-
 τα τὰ τοιαῦτα, κ' ἔτων αὐτῶν (κ' ἀφαίρεσιν ἀπλῆς ὀπι-
 βολῆς, οὐ γάρ δὴ κατὰ γε ἀπόφασιν) τὴν μὲν ὀνοματώδη
 συνίστασαι, τὴν δὲ πραγματιώδη οὐσίαν πάντα τυγχά-
 νειν ἀσύστατον, καὶ ἀπολύτως ἀδυάτον. Τοιαῦτα αἱ δύο
 ἔρθαι, ὡς ἀνωτέρω ἐλέγετο, ἐπὶ τῆς διθυραμμοῦ ἔργων,
 κ' ἢ πρὸς κίνησιν δεξιότης τῆς ὕλης, κ' διαίρεσιν, καὶ ἢ ἀ-
 πλῶς, πρὸς ὑποδοχὴν οἴασεν τῆς οὐσίας προσηκούσης δυ-
 νάμεως. Τὰ δὲ λοιπὰ κυριώτατα ἴδια τυγχάνειν δευτέρον,
 ἔρχων μὲν τῆς θείας Δαμασκίου (1) διαιρήσαντας / ,, Εἰς
 ,, τὰ ἄπὸ τῆς διοργανώσεως, πῆξι τὰ ἀπὸ τῆς δεπλά-
 ,, σεως, ὡς τὸ πλατυόνυχον, κ' τὸ ὀρθοπεπατικὸν τῆς
 ,, ἀνθρώπου. Καὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἐνεργείας, ὡς τῆς πυρὸς τὸ
 ,, ἀνωπύτω φέρεσθαι, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς δυνάμεως, ὡς λέγα-
 ,, ῖ μὲν τῆς πυρὸς ὑπάρχειν θερμαντικὴν δυνάμιν, ὑπερβάλ-
 ,, λουσαν τὰς τῆς ἄλλων σωμάτων θερμότητας. Ταῦτα οὖν
 καὶν ἀρθῆ, οὐδὲν ἦτον τὰ τῆς οὐσίας ἀπὸ ἀλύμαντα δε-
 σωθήσεται. Οὐκοῦν εἶρεῖς, ἐδὲ ἴδια τὰ τοιαῦτα, ἐδὲ γὰρ
 ἀντιστρέφει. Ἀλλ' ἀντιστρέφει δὴπερ κ' πάντα, καὶ ἀνάγκη φύ-
 σεως συμποσῆπται τοῖς ἔχουσι, καὶ ἔτων αὐτῶν τὸ εἶδος
 φυσικῶς εἶναι ἀδυάτον, καὶ τοι μεταφυσικῶς δυνατὸν, διό-
 τι

(1) Διαλκτ. Κεφ. 1 δ'.

τι κ' ἀπολύτως. (β. ρπ'.) Περὶ μὲν ἐν τούτων κ' ἡμῖν,
ὅτι φύσει συνακμυρεῖ τὸ εἶδος ἀρθεύτα, ἐν τῷ θεωρήματι
προσδιώριται.

Θεώρημα ΡΙΑ΄.

β. σνα. Ὁὐσία πάντη πάντως ἀναγκαία, ἢ κατ' ἐ-
σῖαν φημί καὶ ὑπαρξίν, τὰ τῆς ἀνάγκης πλατῆσα, ὑφέ-
σικε.

Ἰφέςηκε γὰρ τὸ τοιῦτον ὄν. (β. σκς'.) Τὸ δ' ἔτιος
ὄν, εἰδενὸς ἐξήρηται παρ' αὐτὸ ἰσωπεικῶς. (β. σβ'.) Τὸ
δὲ ὑπὸ μηδενὸς ἠρημύον ἰσωπεικῶς ἐσῖα. (β. σλς'· σλή.)
Οὐσία ἄρα κτ.

Πόρισμα.

β. σνβ. Ἰφέςηκεν ἄρα ἡ Οὐσία ἢ πάντων ἐκείνων τῶν
καλῶν ἀμοιρῆσα, ἄπερ ἀνωτέρω (β. σκς'.) ἠείδμη-
ται, ἢ αἰώνιος δηλ. ἢ ἀπλευσάτη, ἢ ἀξέπτος, ἢ παντέ-
λειος.

Θεώρημα ΡΙΒ΄.

β. σνγ. Ἡ δὲ πολυύμητος αὐτῆ, κ' πάντων ὑπερ-
δρμηλὴ ἐσῖα, ἀσωμάτως ὑφέςηκεν.

Αὕτη κ' γὰρ ἀπλευσάτη. (β. σνβ'.) Τὸ δὲ ἀπλευσα-
τον, καὶ ἀμερές ὁ λόγος ἀξιοῖ. Τὸ δ' ἀμερές, ε' κ' μέρη
ἐκτέταται. Τὸ δὲ μὴ κ' μέρη ἐκτεταμύον, πῶς αὖ εἴη
σῶμα; Ἄρα κτ.

Σχόλιον.

β. σνδ. Οὕτως ἐξ αὐτῶν βάρων ἢ ἀθεότης, καὶ ἢ
πυμ-

πανθεϊσμός, καὶ τὸ πᾶντα εὐλα φρονεῖν ἀνατίθεται. Καὶ καταγέλαστοι ἄρα ἡμῖν τὸ τῶν Νεωτέρων Ἐπικυρείων ἀντίθεον σίφος, Ὡββέσιός τε ὁ σωματικὸν εἶναι τὸ θεῖον καταληρήσας, καὶ Τολανδὸς ὁ τὰς ἀσωμάτους ἐσίας φιλά διδάξας εἶναι φαντάσματα, ὅτε δυσώνυμος Σπινόζας, ὁ συναφεία ἀναποσάσῳ συζύξας τῇ νοήσει τὴν ἔκτασιν. (1)

Θεώρημα ΡΙΓ΄.

§. σν ε΄. „ Οὐδὲν αὐτῇ προσεῖναι ἐνδέχεται καὶ συμβεβηκός, τῇ τῶν πάντων ὑπερεξηρημλῆ ὑπερσιόπτι. Οὐδὲν γὰρ αὐτῇ ἐνδεχομλῶς αὐτῇ προσεῖναι, πᾶντι πάντως ἀναγκαῖα ἔση (§. σν α΄.) καὶ αἰωνίω, καὶ ἀπλευσάτῃ καὶ ἀξέπτω, καὶ ὑπερτελεῖ. Τὰ δὲ τοῖ συμβεβηκότα ἐνδεχομλῶς ἔστι πᾶσι τῶν ἐσίων. (§. σ λ΄.) Ἄρα κτ.

Θεώρημα ΡΙΔ΄.

§. σν ε΄. „ Οὐδὲν τῶν ἐνδεχομλῶν, ἐκείνης ἔστι τῆς ἀκράτους ἐσίας, ἔθ' ὡς μέρος, ἔθ' ὡς πᾶθος. Οὐδ' ὡς μέρος ἀπλευσάτης ἔσης, ἔθ' ὡς πᾶθος, ἀπαθῆς τε, καὶ ἀναλλοιώτως ἰδρυμλῆς. (§. σν β΄.) Ἄρα κτ. Ἀλλως τε καὶ τῶν ἐνδεχομλῶν ἐκείνη τῇ ὑπερσιόπτι συνυμλῶν (ἐξ ὑποθ.), ἥτοι ἴσεται ἢ φύσις ἐπὶ τὸ ἐνδεχομλῶν, καὶ ἔσοπῆς χείρων, οἷα καὶ φύσει ἔστι, καὶ συμμειδελκύσεται εἰς τὸ ἐνδεχομλῶν τὸ ἀναγκαῖον· ἢ μετασχιχεῖται εἰς ἀξέψίαν, καὶ εἰς τὸ ἀναγκαῖον ἡμῖν τὸ ἐνδεχομλῶν μετασχιχαθήσεται. Ἀλλὰ γὰρ ἐδέτερον δυνατὸν· ἐπειδὴ γὰρ ἀναγκαῖον μὴ ἔστιν, ἔστι τὸναντίον ἀπολύτως ἀδυνατὸν. (§. σ α΄.) ἐνδεχομλῶν δὲ, ἔστι τὸναντίον ἀπλῶς δυνατὸν. (§. σ γ΄.) ἀποβαίη αὐτῇ, ὡς ἐκείνως, τὸ ἀδυνατὸν εἰς δυνατὸν,

(1) Γενελῶσ. Μισαφ. Μέρ. α΄. Σχόλ. Πρωτ. 19΄.

γατὸν, ὑποβαίη δ' αὖ ὡς ἔπος, τὸ δυνατὸν εἰς ἀδύνατον
 "Αρα (β. λ.) κτ.

Θεώρημα ΡΙΕ'.

β. σνζ'. " **Ο**υσίαι μὴ διαιωρίζουσαι τὴν ὑπαρξίν, ἀλλ'
 " λ' ἐνδεχομένῳ ἔχουσαι ὑφεικασί.
 " Ἰδέσκει γὰρ ὄντα ἐνδεχόμενα καθ' ὑπαρξίν. (β. σκδ.)
 " Καὶ τῶν ἐδὲ τῆς ἀκράτου, καὶ διαιωρίσεως οὐσίας, ἔ-
 " θ' ὡς μέρος ὄσιν, ἔθ' ὡς πάθος. (β. σνς'.) Ταῦτ' ἄ-
 " ρα, ἢτοι οὐσίαι εἰσὶν ἐνδεχομένης ὑφεικείαι, ἢ γὰρ, εἰ
 " μὴ, ἀλλὰ μέρη πάντως, ἢ πάθη οὐσίας ἐνδεχομένης τὴν
 " ὑπαρξίν, μὴ ἕξόν μέρος εἶναι αὐτὸ ὅλον, ἐδὲ πάθος χω-
 " εἰς οὐσίας. (β. λ. κ' σκθ'. σλέ.) "Αρα κτ.

Πόρισμα.

β. σνή. **Α**ἰ δὲ καὶ ἔσονται (β. σκσ.) καὶ ταῖς
 " ἀτελειότησι τῶν ἐνδεχομένων ὄντων ὑποκείσονται (β. σκβ'.
 " σκγ.) ἕξ ἀνάγκης.

Θεώρημα ΡΙς'.

β. σνθ'. " **Τ**ῶν ἔπος ὑφεικείων οὐσιῶν, αἰ μὲν ἀρ-
 " χουσιδέστεραι ἐκ μηδενὸς μὲν, ὑπὸ μηδενὸς δ' ἐχί, πα-
 " ρ' ἄλλης δὲ πάντως οὐσίας τὸ εἶναι εἰληφεῖαι ἔχουσιν, ἀλλ'
 " λ' ἐ καὶ ἀρόβλυσιν. Αἰ δὲ ἐκ τῆς ἀρχουσιδεστέρας τῶν
 " καὶ ἀπλεστέρας συγκεκριμένηαι, καὶ φυύθετοι, ἐδ' ἐκ μη-
 " δενός, ἔθ' ὑπὸ μηδενός, παρ' ἄλλης δὲ οὐσίας· ἀλλ' ἢτοι
 " καὶ ἀρόβλυσιν, ἢ σύγκρισιν, ἢ ἐκκείσιν, ἢ ἄλλως ὁ-
 " πωσῶν.

Δείκνυται τὸ Α'. Ἀρχουσιδέστεραι γὰρ εἶσαι (ἕξ ὑποθ.)
 " ἐκ ἕξ ἄλλων πάντως ἀροῦφεικείων· ἦσαν γὰρ αὖ αἰ ἄλλαι
 " ἐκεῖναι ἀρχουσιδεῖς, αὐταὶ δὲ αἰ ἕξ ἐκείνων ἐχί. "Οπερ
 " ἀνάγκη.

μῆαιρέ τὴν ὑπόθεσιν. Ἄρα ἐκ τῆ μηδενός. Ὅπερ ἴσῃ τῆ
Α΄. τὸ πρῶτον.

Ποιητικῆ δὲ αὐτῆ, ποιητὸν εἶδός. (β. νζ'.) αἱ δὲ ποιη-
ταί, ὡς μὴ διαιωρίζουσαι τὴν ὑπαρξίν. (β. σνζ'.) Εἴ-
τα ἢ ἐνδεχομένως ὑφιστηκῆναι (ἐξ ὑποθ.) (β. σνζ'.)
ἐξήρτωνται ἐξ ἄλλης, ὅπερ ἀναγκαῖον ἔστιν αὐταῖς πρὸς
ὑπαρξίν. (β. σβ'.) Τῆτο δὲ ἔστι τὸ ὑφ' ἑ, ἐκ ἄρα ὑπὸ
τῆ μηδενός. Ο. Η. τὸ Α΄. τὸ δεύτερον.

Ἐπεὶ δ' ἐκ ὑπὸ τῆ μηδενός (ἐξ τὸ β.) ἦτοι ὑπὸ τῆ,
δὲ μὴ ἢ ἐστία, ἢ ὑπὸ ἄλλης ἐστίας. Οὐχὶ δὲ ἐκεῖνο, εἴη
τε γὰρ αὐτὸ κρείττον τὸ ἀδυνατόμηλον τῆ ὑφ' ἑ παρῆκται, ὅ-
περ ἀτοπον. (β. οζ'.) καὶ ὅτι ἄλλως ὑπὸ αἰτίας ἐνερ-
γῦντος, ἢ δὲ ἐνέργεια ἐστίας εἶναι ἐθέλει ἐξ ἀνάγκης.
(β. σκθ'. σλ'.) Λεῖπεται ἄρα λέγειν, ὡς ὑπὸ ἄλλης
ἐστίας. Ο. Η. τὸ γ'. τῆ α΄.

Ἄλλ' εἰ καὶ πρόβλυσιν, ἐνυπῆρχον ἄρα ἐκεῖνη ἐξ ἧς,
εἰδικῶς τε καὶ ἐνέργεια. Τῆτο ἦν ὑποδηλῶν τιθέμεθα τὴν
πρόβλυσιν. Ἐπεὶ δέ τοι λαβεῖν αὐτὰς ἀπλῶς τὸ εἶναι προ-
βάλλεται ἢ ὑπόθεσις, δῆλον ὅτι ἐκ ἧσαν. Ἀντιβαίνουσιν
ἄρα τῆ ὑποθέσεων (β. μς'.) ἀδιώατον καὶ πρόβλυσιν.
Ο. Η. τὸ δ'. τῆ πρώτης.

Δείκνυται τὸ Β΄. Αἱ ἦν μὴ ἀρχοειδέσεται ἐκ τῆ ἀπλη-
σέρων τὴν ἰδρυσιν ἔχεσαι (ἐξ ὑποθ.) ἐκ ἐκ τῆ μηδε-
νός πάντως. (β. λ'.) Ο. Η. τὸ α΄. τῆ β΄.

Αὐτομάτως δ' ἐκ αὐτῶν συνεδραδεῖσιν εἰς αὐτὴν αἱ ἀρχοειδέσι-
ραι, εἰς σύστασιν τῆ ἐξ ἐκείνων. (β. νζ'. νή.) Ἄρα ἔ-
θ' ὑπὸ τῆ μηδενός. Ο. Η. τὸ β΄. τῆ β΄.

Ἐπεὶ δ' ὑπὸ αἰτίας ἐνεργῦντος, ἢ δὲ ἐνέργεια ἐστίας τι-
νός αὐτῆ εἴη, (σκθ'. σλ'.) ὑπὸ ἄλλης ἄρα δῆλον ὅτι ἐ-
στίας. Ο. Η. τὸ γ'. τῆ β΄.

Καὶ δὴ, ὡς μὲν ἐν τῇ αἰτίᾳ εἰδικῶς προσκυφίσαντα τῆ
ἀρχοειδέσέρων ἀπορρέουσῶν, αἱ ἐξ ἐκείνων ὑφιστάμεναι, προ-
βλύσει ὑφιστηκῆναι εἰρήσσονται. ὡς δ' ἐκ χωρῆς συσσωσῶν
συμμιγνύμεναι, συγκείσει, ὡς δ' ἐκ πολλῶν ἄλλων, καὶ ἁ-
φρασῶν αἰς συμμεμίχεται ἀποκεινόμεναι, ἐκκείσει. ὡς
δ' ἄλληλη, καὶ ἄλλως ὅπως ἔν. Ἄρα κατ. Ο. Η. τὸ δ'. τῆ β΄.

Σχόλιον.

δ. σξ'. **Δ**ιδάσκει πίνυν τὸ Θεώρημα γνέσεως τε δευ-
 ρατῆς καὶ φύσιν, καὶ Δημιουργίας τῆς ἕ καὶ τὰς κειμένους
 τῇ φύσει δεσμῆς, ἐν τῇ παντὶ γνομῆς τῆς μὲν ἐκ
 προϋφιστάτου, τῆς δὲ ἐκ τῆ μηδενὸς τελεσιουργιῆς. Ἀλ-
 λ' ἐκείνῳ μὲν τὴν ἐπινοῶν ὑποκειμένη, καὶ ὑπὸ αἰτίᾳ φυ-
 σικῆς τὰ πολλὰ προφανῆς, πῶν ἐσιῶν σύστασιν, καὶ δι' αἰ-
 θήσιων τὸ γνῶσιμον ἔχουσαν, ἀπαράδεκτόν τε ἔσαν τῇ
 διανοίᾳ, ἢ μόνον οἱ τὸ φιλοσοφεῖν καὶ βίον δεξιῶν τε-
 ποιηκότες ἔγνωσαν, καὶ κοινῇ παρεδέξαντο, ἀλλὰ καὶ οἱ παι-
 δείας ἕκ ἐμέλησε τῆς κατ' ὀπίσθημας ἕκ ἡκίσα. Ταύτῳ δὲ
 τὴν ἕκ ἐκ ὄντων ἀδραγῶν, ὁμολογημένης ἔσαν ἀπε-
 λωπτόν, οὐδ' οἱ πρῶτοι συλλεῖναι οἷοιτ' ἐγρόντο. Ἐνθεν τοι
 καὶ ἀδυνάτον ὅλως ἠγασάμενοι, τὸ δόγμα πρὸς αὐτὸν, ἢ
 γελοῖον ἔθεντο. Οἱ γὰρ Θεὸν ἀγνοήσαντες, αἰτίαν ἐμ-
 φρονα προεσαῦαι τῆς γνέσεως πῶν ὄλων οὐ συνεχάρη-
 σαν, ἀλλ' οἰκείως τῇ ἕκ ἀρχῆς ἀγνοίᾳ, τὰ ἐφεξῆς συ-
 νεπέραναι. (1) Καντεῦθεν αὐτοῖς τὸ μηδὲν ἐκ μηδενὸς
 ἠξίωται, οἷον Δημοκρίτῳ (2) καὶ Ἀριστοτέλει, (3) καὶ Πυ-
 θαγόρᾳ, καὶ Πλάτῳ, καὶ τοῖς Στωϊκοῖς, τοῖς τὰς μὲν αὐτῆς
 οὐσίας ἐκ Θεοῦ προεῖναι, καὶ εἰς Θεὸν ἐπανεῖναι ὑποθεμέ-
 νοις, τὴν δὲ ὕλῃ διαιωνίζουσαν. Τὸν ἄν ἔροπον μὴ ἐξί-
 κνούμενοι τῆς ἐκ μὴ ὄντων τινὸς ὑποστάσεως, καὶ ἐν τῇ ἀ-
 θενείᾳ πῶν οἰκείων λογισμῶν, τὴν ἀκατάληπτον δε-
 νοίᾳ, καὶ ἀφατον παντελῶς ἀνθρωπίνῃ φωνῇ, διύαμιν
 ἐκμετρουῖντες, τὴν ἀποιον, τὴν αἰείδου, τὴν ἐχάτῳ
 ἀμορφίᾳ, τὸ ἀδρατύπωτον αἶχος, τῆς αὐτῆς προειδέας
 τῇ σοφῶ, καὶ δυνατῶ, καὶ παγκάλῳ Δημιουργῶ, καὶ κτίσῃ
 τῇ ὄλων, ἠξίωσαν. (4) Καί τοι οὐ παρὰ τὴν ἀγνοίαν
 τῆ

- (1) Βασίλ. Ἐξαμ. Ὀμιλ. α'.
 (2) Παρὰ Λαιρτ. Βιβλ. δ'.
 (3) Φυσικῶν Βιβλ. α'. Κεφ. δ'.
 (4) Βασίλει. Ἐξαμ. Ὀμιλ. β'.

τὸ ὅπως ἐστὶ, καὶ τὸ ὅτι ἐστὶν αὐτὸ συσκευασίον τῆς γνώσεως· ἢ ὅδ, εἴπερ, καὶ τῶν ὀφθαλμῶν τὸν ἕτερον πεπηρωμένον, συσκευαστέον δὴ καὶ τὸν ἕτερον. Ἀλλὰ γὰρ ἡμῖν ἐπεὶ τὰς ἀρχοειδεσάτας, καὶ μὴ συυδέτως τῶν οὐσιῶν, ἐκ μὴ ὄντος ἀπλῶς παρήχθαι, φθάσαν σερρώως λυπεδέδειπται, ὑπὸ δὲ μὴ ὄντος οὐχί, κείσεται τὸ δόγμα ἀραρός τε καὶ ἀδρασεῖον, μέχρις οὗτις τῶν ταλαντεύειν τῷ Θεοῦ τὸ ἀπειροδυσάμον θρασυμομένω τύπων, λυπεδείξειεν ἐκ τῷ ἀκολουθεῖν τῇ δόξῃ ἀδρασυμβαίνεσαν τῷ ἀτίφασιν. (δ. μς' ρος'.)

Ἀλλ' ἐκ αὐτοῦ ἔχοι. Κράτει γὰρ ὁ πᾶσι τῆς Δημιουργίας λόγος, καὶ αὐτῷ τῶν νοῶν φυσικῶν ἐπιλάμπων, καὶ ὁ ἕσποσ ἡμῖν ἀνεξείκαστος.

Θεώρημα ΡΙΖ'.

δ. σξά. „ **Ἡ** ἐκ τῷ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι ἀδρακτική οὐσίας Οὐσία, ἀπειρος πάντως ἐστὶ τῷ δυνάμιν.

Ἡ γὰρ ἀπὸ τῷ μηδαμὴ μηδαμῶς εἶναι, λυπεσασίς τοῦ ἐναργεία τί εἶναι, ἀπειρος ἐστίν, ὡς γε ἀπὸ τῷ ἀφ' ἑ πέρατος ἀπόντος, (δξ ὑποθ.) καὶ ὅτι ἐδὲν τῶν ὄντι καὶ τῶ μὴ ὄντι προσήκει κατηγορημα κοινόν· τῷ δὲ ἀπειρον ἐσαν λυπεσασίς, θραδραμεῖν τε καὶ ὑπερβλιῶται, ἀπείρη πάντως αὐ εἴη τινὸς δυναμέως· εἰ μὴ δέοι κρείττον ὅπως εἶναι λέγειν τῆς ἀδραγέσης αἰτίας τὸ ἀδραγόμενον. (δ. οξ' οή.)

Ἡ ἀρα ἐκ τῷ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι ἀδρακτική οὐσίας Οὐσία, ἀπειρος κτ.

Πόρισμα.

δ. σξβ. **Τ**ῆς ὑπερσεία ἀρα, καὶ ἀπειροτελεία Οὐσίας (δ. σνβ.) τὸ ἐκ τῷ μηδενὸς ἀπλῶς τὰ ὄντα ἀδραγεῖν, (δ. σνθ. σξ.) τῆς δὲ πεπερασμένης, καὶ ἀτελής (δ. σνή.) ἐδαμῶς.

Θεώρημα ΡΙΗ'.

§. σξγ. „ **Ο**υσίας τῆς καθ' ὑπαρξιν ἐνδεχομένης, ἢ εἰς
 „ τὸ πᾶν μὴ ὄν ἔσται δυνατή. Δεῖ γὰρ τὴν τὴν ἔξου-
 „ σιν εἶναι, εἶναι τὴν δύναμιν ἀπειρον.

Εἰ μὴ γὰρ τὸ εἶναι ὄντων αὐτῶν γινέσθαι δυνατόν, ἀδύ-
 νατος ἔσται αὐτῆς ἡ ἀνυπαρξία. Καὶ ἔτι ἀναγκαῖα ἔσται
 τὴν ὑπαρξιν. (§. σα. σβ.) Ἀλλὰ καὶ ἐνδεχομένη, (εἶναι
 ὑποθ.) ὅπερ (§. λ.) ἀδύνατον. Ἄρα κτ. Ὁ ὡ τὸ Α'.

Εἴτα καὶ ἡ ἀπὸ τῶν εἶναι ἐπὶ τὸ πᾶν μὴ εἶναι ἀπίστα-
 σις, ἀπειρος ἐστίν. ὡς τὴν ἀπειρίαν τῶν πρὸς ὄν ὄρου.
 (εἶναι ὑποθ.) Καὶ ὅτι ἐδὲν τῶν ὄντων καὶ τῶν μὴ ὄντων κοι-
 τόν, ὡς περὶ καὶ ἐπὶ τῶν ἀνάπαλιν εἴρηται. (§. σξδ.) διέ-
 ναι δὲ εἶναι τῶν ἀπείρων ἐ παντός, ἀλλ' ἔπερ αὐτὴ καὶ ἡ δύνα-
 μιν εἶναι ἀπειρος. (§. οζ. οή.) Ἄρα κτ. Ὁ ὡ τὸ Β'.

Πόρισμα.

§. σξδ. **Τ**ῆς αὐτῆς ἄρα ὑπερτελεῖς οὐσίας (§. σνβ.)
 τὸ εἰς τὸ πᾶν μὴ ὄν ἀγαγεῖν ἔχειν τὰ ὄντα φήσομεν
 εἶναι, τῆς ἐκ μὴ ὄντων αὐτὰ ἐποσησαμένης. (§. σξβ.)

Σχόλιον.

§. σξέ. **Κ**αὶ αὐτοὶ τοίνυν τοῖς φυσικοῖς συλλογισμοῖς
 μὴ ὄν εἶναι ἐκ τῶν μὴ ὄντων γινέσθαι, μὴ ὄν τε εἰς τὸ μὴ ὄν
 καταστῆσαι, δυνάμει τῆς ἐν τῇ φύσει αἰτίων. πεπερασμένη
 γὰρ τῶν ἢ δυνάμεις, καὶ ὄρα εἶναι, ἔς ἐκ εἶναι αὐτοῖς ὑ-
 περβλεῖναι, κρατύντας εἶναι ἀνάγκης, τῶν ἐντὸς ἐνεργεῖν,
 ἔως εἶναι δόξῃ τῶν τάξαντι. Πάλαι γὰρ αὐτὴ ἄλλως συσταρά-
 χθη ὁ τῆς ὀρωμένων ἔξουσιος, καὶ πλείστα αὐτὴ ἐκ τῶν ὄν-
 των ἐγγύς μὴ ἐπι ἀναφανόμενα, πλείστα τε τὴν ὑπόστασιν
 αὐτῆς ἔχειν, ἀφανῆ τὸ πρὶν καὶ ἀλλόκοτα. Οὐδ' αὐτὴ ἠργησεν ἐ-
 πὶ τὸ ὄν ἢ φύσις εἰς ἐνεργεῖαν ἀγαγεῖν τὸ ὄν τῆς
 ἐντὸς.

ἐνέσης αὐτῇ δυνάμει, εἰ μὴ μάτῳ καὶ πλατεῖν αὐτὸ δόξειε λέγειν, ἰσχυρῶς ἢ μηδέποτε χεῖσαιτο· ὡς αὐτὸ πῶτο ὑπονοεῖν ὡς Θεὸς τὸ ὑπερσία ἀλογον. Τὸ μὲν γὰρ, δυνατότητα, εἰς τὸ εἶναι μεταπέμφαται τὰ ὄντα (δ. σξβ.) ἤρκεσαν εἰς εὐδειξίν αὐτῶς τῆς υπεραγάθου δυνάμει. Τῆτο γὰρ ἔμφασις ὑπερτελεῖς ἐστὶν ἀγαθότης· ὅτι τὸ ἀγαθόν, καὶ μεταδοτικὸν ὡς εἰκὸς ὑμνηται. Τὸ δὲ παλίνουδα ἀνακαλεῖσαι εἰς τὸ μηκέτ' εἶναι, παρ' αὐτῆς κεῖται, (δ. σξδ.) ὡς ἐκ ἐλάσσονος καὶ πῶτο ὅπιδεῖς τυγχάνον ἰσχύος (σξγ.) ἢ ἐκεῖνο. (δ. σξά.) Τῶ δὲ δημιουργητῶ φύσιν τῆς ἀπειρίας ἀπειρον ὅσον ἀπολειπομένῳ, (δ. σνή.) τὸ ἀπείρου δυνάμει εὐρητικόν ἀπατελεῖσαι ἀδύνατον.

Θεώρημα ΡΙΘ'.

δ. σξς'. Ὁμολογητέον ἐν τῷ ὑπερσίῳ αἰτίῳ νοερῶς ἐνεῖναι, τὰς ἀπαξαπάντων τῶ ἐνδεχομένων, τῶ τε ἐνεργείᾳ ὑφιστάτων, καὶ τῶ δυνατῶ ἐσίας ἀξέπτως, καὶ αἰωνίως.

Ἡ γὰρ ὑπερσία τῶ πάντων ὑπειδρυμένη αἰτία, μόνη πάντως ἀδρακτική, εἴη μὲν τῶ ὑφιστάτων, γήοιτο δ' αὐτῶ δυνατῶ, ἐσία ἐσα ἀπειρος τῆς δυνάμει. (δ. σνθ. σξ. σξά. σξβ.) Ἐστὶ δ' ἀσώματος ἢ ὑπερσιότης, (δ. σνγ.) καὶ ἐν ὑπερτελεῖ ἀπειρία (δ. σνβ.) νοερά. ΝΟΥΣ ἄρα ἐκεῖνος, ὁ ἀπείρωτε καὶ ὑπερτελεῖ λόγῳ, τὰ μὲν ὑφιστάται νόματι μόνῳ οἶος ὡν ἀδράγειν, τὰ δὲ δυνατὰ δυνάμει, τὰς ἀπαξαπάντων ἐσίας, ὡν ἀδρακτικὸς ἐστὶ βελόμητος, ὡν τε δυνάται βεληθεῖς, νοερῶς ἀμενλώοχον. Ἀξέπτος δὲ ὡν, (δ. σιζ. σκς. σνβ.) καὶ ἀξέπτως. Αἰώνιος δὲ, (δ. σιέ. σκς. σνβ.) καὶ αἰωνίως. Ἄρα κτ.

Σχόλιον.

δ. σξζ'. Ἄγε δὴ σύμοι ἔξω τῶ θυλακίᾳ μικρὸν ἀροκύφας, καὶ περῶσας τὸν νῆν, ὡς ὑπὲρ τῶ ὕλλω καὶ τῶ αἰ-

αἰδησιν μεταρσίον αἰρεῖσθαι, περιέλθε τιῶν ἐσίαν τῶ Πλάτωνος, καὶ τῶ ὑπερκosμίου νοερῶ Κόσμου γῆρῶ θεωρῶς. Ἄπαντα ἐν ἐκείνῳ ἀρχαῖοις εἰκόσι πετύπεται ὅσαθ' ὑπέστη, ὅσαθ' ὑφίσταται, ἔσα τε ὑποσῆσεται, καὶ πρὸς γε πέρατος ἐκτός, καὶ ἀειδμῶ ἐπέκεινα παντός, καὶ οἷς ἐκ ἀδύνατον ἐσὶν ὑπεσῆσθαι. Ἀπάντων γὰρ ἡ τῆς πάντων ὑποστατικὴ δυνάμις τὰς δυνάμεις, ἢτε ἐσιοποιὸς ἐσὶα τὰς ἐσῆσας, καὶ ἡ ὑπερτελής τελειότης τὰς τελειότητες, καὶ λόγον λόγου κρείττονα περιέχει· μᾶλλον δὲ περιέχει, τὰ μὲν πεπερασμένα ἀπερῶς, τὰ δὲ πεπληθυσμένα ἐνιαίως, τὰ δὲ ἐπὶ χρόνῳ ἀναλλοιότης, τὰ δὲ ἐν χρόνῳ αἰωνίως· ἐκ ἔξω αὐτῆς, ἀλλ' ἐν αὐτῇ. Οὐδ' ἐξ ἀρχῆς, ἀλλ' ἐν ἀρχῇ ἐαυτῇ. Οὐδὲ μεθεκτῶς, ἀλλὰ μεθεκτικῶς. Καὶ ἀειδαπῶς, ἔτε συνημμένως, ἀλλ' ἰσῶμενως. Ἐκείνη γὰρ ὑπὲρ πάντα ἡ μακαρία καὶ ἀκροτάτη φύσις, καὶ ἅπαντα, ὡς πάντων μὲν ἐξόχως περιληπτικὴ, ἐκείνων δὲ πρωτογενὴς αἰτία, καὶ δημιουργικὴ, ὧν αὐτὴ βέληται. Ταῦτα μὲν ἐν λόγῳ τῶ Πλάτωνος μεταλλείων ἀνορυκτέον χρυσῶ ἀκιβδηλῆ κατὰρὰ ψηγάτια, ἀπλιπῶσιν ὅσον χρυσόν, ἢ ὑπόχαλκον. Οὐ γὰρ αὐτοαἰσῶρον, καὶ αὐτοἰππον ἐκτός τῶ δημιουργῶ ἰδρυτέον, ἀλλ' ὁ φησὶ Πλάταρχος (1) ἐν τοῖς νοήμασι, καὶ ταῖς φαντασίαις τῶ Θεῶ, τῶ νεῶ, τὰς ιδέας ἀναδειτέον. Ὡρισμένα τέτινα ἀδειγμάτα ταῦτα ὑποληπτέον καὶ τὸν Πλατωνικὸν Δίδυμον, (2) ὧν τὰς ὁπσημάς γίνεσθαι, καὶ τὰς ὄρας... Εἶναι δὲ τιῶν ιδέων αἰδῆον ἐσῆσαν, (δ. σ λ β. ἐσῆσαν μοι νόει νοερῶ.) αἰτίαν καὶ ἀρχὴν, (ἀδειγματικῶν δηλονότι. δ. ν α.) τῶ ἕκαστον εἶναι τοῦτέον, οἷα ἐσὶν αὐτῆ. Καὶ ἦδ, ὡς αἰετα τῶ Ἀττικῶν διηρμυβόεται νοήσας Θεὸν αὐτῶς, (ὁ Πλάτων) ὡς τῶ ἀπάντων Πατέρα, καὶ δημιουργόν, καὶ δεαστότην, καὶ κηδεμόνα, καὶ γινώσκων ἐκ τῶ ἔργων, τὸν τεχνίτην πρὸς τῶν νοήσαι τῶτο, ὁ μῆλλει δημιουργῆσιν, εἶθ' ἔτω τῶ

,, νοη-

(1) Πλάτ. Ἄρισκ.

(2) Ἐκ τῶ Διδύμ. Πτεῖ τῶ Ἄρισκῶντ. τῶ Πλάτωνι.

21 νοηθέντι κατόπιν ἐπὶ τῶν πραγμάτων προσάγειν τὴν ὁ-
 22 μοιότητα, ταυτὸν δὴ τὰ τῶν Θεῶν νοήματα πρῶτα τῶν
 23 πραγμάτων. Τὰ τῶν ἄλλων ἀποδείγματα ἀσώμα-
 24 τα, καὶ νοητά, καὶ τὰ αὐτὰ, καὶ ὡσαύτως ἔχοντα αἶψα, καὶ
 25 μάλιστα μὲν πρῶτως αὐτὰ ὄντα, παραίτια δὲ καὶ τοῖς ἄλ-
 26 λοις τῶν εἶναι τοιαῦτα ἕκαστα, οἷα περ ἐσὶ, καὶ τὴν ἀφ' ἧς
 27 αὐτὰ ὁμοιότητα, συλλογῶν ὁ Πλάτων ἐρᾷ ὀφθαλμοῖς.
 28 περὶ ταῦτα φησὶ, καὶ τὴν τέτων νόησιν, τὴν σοφίαν εἶ-
 29 ναι, καὶ τὴν ἐπιστήμην. Πολλοὶ δὲ, καὶ τῶν παρ' ἡμῖν ἰε-
 30 ρῶν γραφῶν, ὑπομνήμαζ ὄν τὸ τῶν ἰδεῶν δόγμα ἐφαρά-
 31 σαν. Εἰ γάρ τις ἐθελήσειεν, ὡς Φίλων ὁ Ἰεραεὶς φησὶ (1)
 32 γυμνοτέροις χησαθαι τοῖς ὀνόμασιν, εἰδὲν αὐτὸ ἕτερον εἶ-
 33 ποι τὸν νοητὸν κόσμον, ἢ Θεῶν λόγον ἤδη κοσμοποιεῖν-
 34 τος. Οὐδὲ γὰρ ἡ νοητὴ πόλις ἕτερόν τι ἐστίν, ἢ ὁ τῶν
 35 ἀρχιτέκτωνος λογισμὸς, ἤδη τὴν νοητὴν πόλιν κτίζειν
 36 διανομήμαζ. Τὸ δὲ δόγμα τῶν Μωσαίων ἐστίν, ἐκ ἐμῶν.
 37 Συνορᾷ δὲ τῶν τῶν Θεωπεσίεζ Κλήμητος. (2) Κό-
 38 σμοντε ἦν, φησὶν, αὐτὸς τὸν μὲν νοητὸν οἶδεν ἢ βάρ-
 39 βαρος φιλοσοφία, τὸν δὲ αἰσθητὸν. Τὸν μὲν ἀρχέτυπον,
 40 τὸν δὲ εἰκόνα τῶν καλῶν ἀποδείγματος. Καὶ τὸν μὲν ἀ-
 41 νατίθησι μονάδι, ὡς αὐτὸν νοητὸν, τὸν δὲ αἰσθητὸν ἑξάδι.
 42 γάμος ἦν ἀπὸ τῶν Πυθαγορείοιζ, ὡς αὐτὸν γόνιμος ἀειθ-
 43 μὸς ἢ ἑξὰς καλεῖται. Καὶ ἐν μὲν τῇ μονάδι συνίση-
 44 σιν ἕρανὸν ἀόρατον, καὶ γῆν ἀγίαν, καὶ φῶς νοητὸν· ἐν
 45 ἀρχῇ ἦν φησὶν ἐποίησεν ὁ Θεὸς τὸν ἕρανόν, καὶ τὴν
 46 γῆν· ἡ δὲ γῆ ἦν ἀόρατος. Εἰτ' ἐπαφέρει, καὶ εἶπεν ὁ
 47 Θεὸς Ἐπιθήτω φῶς, καὶ ἐγένετο φῶς. Ἐν δὲ τῇ κοσμογο-
 48 νίᾳ τῇ αἰσθητῇ σφαιρὸν ἕρανόν δημιουργεῖ· τὸ δὲ σφαιρὸν
 49 αἰσθητὸν· γῆν τε ὀρατὴν, καὶ φῶς βλεπόμενον. Ἀρ' οὐ δο-
 50 κεῖ σοι ἐντεῦθεν ὁ Πλάτων ζώων ἰδέας ἐν τῇ νοητῇ ἀ-
 51 πολείπειν κόσμῳ, καὶ τὰ εἶδη τῶν αἰσθητῶν, καὶ τὰ ἄλλων
 52 δημιουργεῖν τὰ νοητὰ; Καὶ ἀπλοσῶς τὰς ἰδέας ὑπο-
 53 δέ-

(1) Φίλων. Περὶ τῶν παρὰ Μωσὴ ἰδεῶν.

(2) Ἐν 5'. Σφωμ.

ὀέχεται ὁ Θεὸς Δαμασκηνός. Δῶτερος δὲ ἄλλος εἰκόνος,
 ἢ ἐν τῇ Θεῷ τῶν ὑπ' αὐτῆ ἐσομένων εἰκόνα· τῆς τῆς ἢ
 προαιώνιος αὐτῆ βέλησις, ἢ αἰεὶ ὡσαύτως ἔχουσα. Ἄ-
 λλον γὰρ τὸ θεῖον, καὶ ἡ βέλησις αὐτῆ ἀρχος· ἢ
 καθῶς προαιώνιος ἡβλήθη ἐν τῇ προαιώνιῳ ὑπ' αὐ-
 τῆ καιρῷ γίνεται τὰ ὀειδύτα. Εἰκόνας δὲ καὶ παραδείγ-
 ματα τῆς ὑπ' αὐτῆ ἐσομένων, ἢ καὶ ἐκάστη αὐτῆς εἰ-
 κοία, οἱ καὶ προαιώνιοι καὶ τῇ Ἁγίῳ Διονυσίῳ ὀνο-
 μάζονται. Ἐν δὲ τῇ βελῆ αὐτῆ ἐχαρακτηρίζεται, καὶ εἰ-
 κονίζετο πρὸς τὴν γένεσιν αὐτῆς τὰ ὑπ' αὐτῆ προαιώνια,
 καὶ ἀπαραιτήτως ἐσομένα.

Περὶ Δυνάμεως, καὶ Ἐνεργείας, καὶ περὶ Φύσεως.

§. σξή. Ὅτι μὲν δυνάμις ἐστὶ κυριώτατα, ἢ ἀρχὴ τῆς
κινήσεως, καὶ τῆς μεταβολῆς, ἐν ἑτέρῳ, ἢ ἑτέρῳ, εἴρηται·
(§. ρξβ.) ὅσα γὰρ ἀνῆκε, τὰς ἄλλας τοῦ δυνατῆ θηρω-
μύοις. Ἐνταῦθα δὲ τὸν ἀκρίβεστερον περὶ δυνάμεων λόγον
ἀναλαμβάνοντες εἰπωμεν, ὡς ἡ περὶ τῆς κινήσεως, καὶ τῆς
μεταβολῆς ἀρχὴ διττῶς αὐτῆ ἔχει· ἢτοι γὰρ ἐν ἀπλῇ δεξιό-
τητι κεῖται, ἢ ὀρμῇ τινὶ συνηπταί τῇ πρὸς ἐνεργείαν.
Καὶ ἡ μὲν ἀπέπεικτος, ὡς εἰπεῖν, καὶ γαλιμαία τις δυνά-
μις ἔσα, ὀπτιδειότης τις πρὸς τὸ ἐνεργεῖν αὐτῆ ὀειδείη. (ἢ
δὲ πρὸς τὸ παθεῖν καταχρηστικώτερον δυνάμις, καὶ ἀντικρυς
ἀδυναμία) ἢ γὰρ δυνατότης τις (εἰ ἔπω χῆ λέγειν) εἰς
ἐνεργείαν, καὶ αἰεὶ ἐνεργῆσα, καὶ αἰεὶ ἐπὶ τὸ ἐνεργῆσαι ἀδύ-
νασα, ἀλλ' ἐκ ἁλειμμάτων· φαίης αὐτῆ ἀπλησίαν εἶναι
τῆς κινήσεως τῆς μὴ ἀκινήσεως. Τοιαῦτα πολλαὶ τῆς ἐν ἡ-
μῖν, καὶ τοῖς ἄλλοις δυνάμεων, οἷον ἡ φανταστικὴ, ἢ γελασι-
κῆ, ἢ κινήτικῆ· καὶ δὲ αἰεὶ φανταζόμεθα, καὶ δὲ γελῶντες ἐσμὲν
ἀδύνατοι, καὶ δὲ κινῶμεν αἰεὶ τι. Καὶ ἡ χεμετιστικὴ ἐν ἵπ-
ποις, καὶ αἱ ἀπλησίαι.

§. σξθ. Ἡ δὲ μὲν ἐπέξεως, καὶ ὀρμῆς διττῆ· ἢτοι γὰρ
ἀπὸ τῆς ἀπόδοσις ἐστὶ, καὶ ὀλως ἀκατάχρητος, ἐνδελεχῶς τε καὶ
αἰετ-

ἀνεκδότως, ὅσον γε τὸ ἐπ' αὐτῇ ἐνεργᾶσα, μηδὲ παυομένη
 (εἰκάσαις αὐτῶν πηγῶν ταῖς ἀειρόδοις) τοιαύτη δὲ ἡ τῆς
 φλογὸς δυνάμις, ἡ φωτισικὴ τῆς ἡλίου, καὶ εἴτις ἄλλη τῆς
 τοιαύτης γῆς ἢ γῆν ἐπικρατῶντος τῆς προσιταμῆς, μόνη σώ-
 ζεται ἢ πρὸς ἐνεργεῖαν ἀνώυτος σπυδῆ, καὶ φιλή μὲν, ἀλ-
 λ' ἐρρώμενη ἐν ἑξείᾳ οἷαν ἐπεὶν ἰδεῖν, τῶν ἐν τοῖς ἄλ-
 βάρος καταφέρει πῶν σωμάτων, τοῖς ἐν μετώρῳ αἰεὶ ἀ-
 πηρημένοις διδυκεῖ βάρυνσιν. Τῶν ζῶσαν μὲν τὴν πρῶ-
 τῶν, νεκρῶν δὲ τῶν δευτέρων, καλεῖν χαίρεισιν οἱ Νεώτε-
 ροι, συντομίας χάριν τῆς ἐν ταῖς περὶ τῶν ἐρῶναις ἀ-
 πταισμένης, ὀνομαθετεῖν συχναίμενοι.

§. σ. δ. Ἐνέργεια δὲ ἐστὶ τὸ ἀπὸ τῆς δυνάμεως ἀμέσως
 παραβαλλόμενον, καὶ ταύτης ἢτοι ἐν ἀδελεί-
 πτως ἐκπηγάζον μετ' αὐτελεῆς τῆς ἐμβάσεως, ἢ καὶ μό-
 νῳ τῶν ὀρμῶν, ἄλλ' ἐμπόδων ἰσάμενον. (§. σ. ξ. ἡ.
 σ. ξ. θ.) Ἀμέσως δὲ εἴρηται ἄλλ' τὰ ἀποτελέσματα, ἀπερ-
 ἐν πολλοῖς ἀδελείον τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν. Αἰεὶ γὰρ ἐ-
 ξῆπται τῆς μὲν ἐσίας, ἡ δυνάμις, ἐσωπερικῶς τε καὶ ἀναγ-
 κάως, τῆς δὲ δυνάμεως ἢ ἐνέργειας, (1) ὡς ἀδυνατον ὄν-
 τι πῶν ὑσέρων, ἀλλ' τῆ φύσει προτέρη εἶναι, ἀνάπαλιν δὲ
 ἐν μέρει ἴσως δυνατὸν, ἐπὶ δὲ τινῶν, καὶ πάνυ προδήλας.
 Καὶ γὰρ καὶ ἐσίαί τερῆσαι δυνάμεων τὰ πολλὰ πάχουσι,
 καὶ δυνάμεις εἰσὶν αἰεὶ ἐκ αἰεὶ ἐνεργᾶσιν. (§. σ. ξ. ἡ.) Προσ-
 σημειωτέον δὲ τίς εἰρημνῶσις καὶ τῆτο, ὡς ἡ ἐνέργεια τῆς ὑ-
 ποκειμένης ἐστὶ ἢ αὐτῆ, ἄλλ' ἄλλ' ἀφ' ἑαυτῆς λέγεται, καὶ πρὸς
 μὲν τῶν ἐξ ἧς ἐκπηγάζει δυνάμιν, αὐτὸ τῆτο ἐνέργεια
 καλεομένη, πρὸς γε τὸ δεκτικὸν αὐτῆς γινόμενον, πάθος ἢ
 κα-

(1) Τὸ γινόμενον ἄπαν, καὶ ἡ γένεσις αὐτῆς, ἢ δὲ καὶ δυνάμει ἢ
 δὲ δυνάμει αὐτῆ ἐκ αὐτῆς ἐσίας. . . . Ἀπὸ δὲ τῆς δυνάμεως μεταξὺ
 ἐσῆς, ἢ μὲν ἐσία δυνάμενον, ἢ δὲ γένεσις, καὶ τὸ γινόμενον ἀμφο-
 δυνάμει. Πλάτωνα. Περὶ Εἰμαρμένης.
 Τῶν τοίνυν τῶν δυνάμεως, καὶ δυναμῆς, καὶ δυνατῆς, δυνάμει
 μὲν, ὡς τὸ εἶναι, ἀρῶνται τὸ δυνάμενον, δυνατῆ δὲ ἢ δυνάμει
 ἀρῶνται. Αὐτ.

Ε.Υ.Δ. της Κ.τ.Π.
 ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

κασεν· οἶον ἢ τῷ λίθῳ ἀρόσεις, ἐνέργεια μὲν ὅτι τῆς ἐν τῇ χειρὶ ἀροίσεως δυνάμεως, πάθος δὲ τῷ λίθῳ τῷ ἀροίοντι.

δ. σθα. Καλῶς καὶ οἱ Γερμανοὶ Φιλόσοφοι τὴν ἐνέργειαν, καὶ τὸ πάθος μεταβολῶν οὐρίζονται, εἴγε ἀρχὴ τῆς μεταβολῆς ταύτης ἢ δυνάμις, ὡς καὶ Λειστοπέλι (1) δοκεῖ. (δ. σξή. σδ.) Ἀλλ' ἐκείνῳ μὴ ἐνέργεια, ἢ ἐν ἑτέρῳ ἢ ἕτερον, πάθος δὲ ἢ ὑφ' ἑτέρου ἢ ἕτερον μεταβολῆ, ὡν τὸ μὴ τὸν ἀρὸς ὄν ὄρον ἐμφαίνει, τὸ δὲ, τὸν ἀφ' ἑ. Τέτοις δὲ ἐνέργεια εἶσιν, εἰὰ ὁ λόγῳ λόγος τῆς μεταβολῆς, αὐτῷ ἐνυπάρχει τῷ μεταβάλλοντι. Πάθος δὲ, εἰὰ ἕξω τῷ μεταβάλλοντι· ἢ πρὸς δὲ τὸ καὶ τὸν Σταγειρίτῳ, ἐν ἑτέρῳ ἢ ἕτερον αἰετὴν κατ' ἐνέργειαν μεταβολῶν ἐκβιβάζειν, μὴ πάντῃ εἴη τὰς ἐμμόνους τῶν ἐνεργειῶν ἀποσκοπάζειν πειρᾶσθαι τῆς φύσεως. Ἔοικεν, εἰ μήτις τὴν ἐπερότητα (ὅπερ ἴσως τὸ ἢ ἕτερον παρεμφαίνει) λόγῳ τε καὶ ὄπνοια ἐπ' ἐνίαν ἐκδέξοιτο. Ἀλλ' εἰσιν ἐνέργεια, αἱ μὴ μεταβατικά, αἱ δὲ ἔμμοιοι, καὶ μεταβατικά μὴ, αἱ ἀλλοίωσίν τινα τῇ μηδαμῶς ἐνεργείᾳ, ὅπως ἀποδοτέον δὲ τὸ πάθος φύσει ἀποτελεῖσθαι, οἶον αἱ τῷ πυρὸς καύσει, καὶ αἱ ἀπαπλήσει. Ἐμμοιοὶ δὲ, κατ' αἴς ἢ μεταβολῆ ἐν αὐτῇ τῇ ἐσία μύει, ἀφ' ἧς καὶ ἀρόσει. Ταύτητοι, τὸν κατὰ τὰς Γερμανικὰς ὁρισμὸν ἐγκριτέο. εἶναι δοκεῖ, καὶ ἐνέργειαν ἀποδοτέον, ἀρχῆς ἐαυτῷ μεταβατικῆς μεταβολῶν, ἢτοι (τῆς κινήσεως ἀπὸ ὁποιασῶν μεταβολῆς ληφθείσης) αὐτοκινήσιαν τινὰ, τῆς ἐσίας. Πάθος δὲ μεταβολῶν ἀρχῆς, ἀφ' ἐαυτῆς μὴ μεταβατικῆς, τατέσιν ἐκ τῶ ἐναντίου, ἑτεροκινήσιαν.

δ. σοβ. Τῶν τίνων κατὰ τὰς ἀνωτέρω σημασίας, (δ. σξή. σξδ.) δυνάμεων, τὰς γε ποιότητας, καὶ τὰς ὁπταίσεις ἐκ τῶν ἐνεργειῶν ἡμᾶς μεθεῖν χλιῶναι, καλῶς σεσημαίωται, ὡς ἄρα ἐκ τῶν γνωριμωτέρων ἡμῖν, ὅτι τῶ ἢ τῶν γνωρίμων ποδηγεμῶν τῶν σῶσεων. Ἐκασον ἦν ὡς εἶσιν, ἔτω καὶ ἔχειν ἀρὸς τὸ ἐνεργεῖν πέφυκε, καὶ ἐκ τῶ καρ-

πῆ

(1) Μετφ. Δ.

πῶ τὸ δαΐδρον, φασί, γνωρίζεσθαι. Καὶ γάρτοι ρίζη μὴ
 ἢ σελέχει τὴν ἕσιν, κλάδοις δὲ ἢ ἀκρέμοσι τὰς δυνά-
 μεις, πετάλοις δὲ γὰρ καὶ ἀνδρασι τὰς ἐνεργείας, καρποῖς δὲ
 τὰ ὑποπελέσματα τῶν ἢ φαύλων ἀδραβάνοντες, τὰ ἀπο-
 φύμματα, τῶ ἢ ἄν περ ἐξήπται, ἐναργετέραν αἰεὶ φασί πα-
 ρέχονται τὴν ἐμφάνειαν. Ἀλλὰ ἢ ταῦτα, εἶναι μὴ ἐφ' ἢ
 ἀληθείαι ὁμολογητέον, ἢ πᾶν δέτοι πλείων ἢ σφάλ-
 λεσθαι· μυρίων ἢ ὅσων ἐνεργημάτων ἐν τῇ παντί, αἰδή-
 σαιτε, καὶ στωιδήσαι ἀπομύρους, τῶ ἐνεργητικῶν δυνά-
 μων, ἀφ' ἢ ἐκεῖναι ἀρβείσιν, ἢ ἕσιν καὶ φύσιν, λαυθά-
 νουσα κέχωςαι, μόλις ἀμυδροτάτη εἰκασία τινί, ἐφικτὴ ἢ
 μὴν γινωμῆ, ὡς ἔσιν ἢ ὁ ἄγγλος Λάκιος (1) ἀληθείαι
 ἔφησεν ὑποφωάμμος.

§. σ ο γ'. Ἐπὶ πᾶσιν ἐκ τῶ εἰρημύων, ἢ τὸ κυριώτατον
 τῶ σημαυομύων τῆς φύσεως (καὶ ἢ ἢ τὸ πᾶν φύσιν εἰ-
 ρηται, ἢ τὰ σοιχεῖα, ἢτε ἕλη ἢ τὸ εἶδος, ἢ ἢ ἕσιν.) (2)
 εἰσβαλεῖν ἔσαι. Αἰ ἢ ἢ ἐκάσῳ ἐνεργητικαὶ ἀρχαί, ἢ-
 τοι αἰ δυνάμεις, αἰ ἐνερρίζωμύαι μὴ τῇ ἕσιν, πολλῶν
 δὲ ἐνεργημάτων ἔσαι ὑποτελεστικαί, τῶ ἢ φύσιν, καθ' ἢ
 τοιόνδε πέφυκεν ἕκασον· καὶ τῶ μάλισα ἄφερειν αἴτις,
 τῆς ἕσιν τὴν φύσιν θήσιν, ὅτι ἢ μὴ, ἀρὸς γὰρ τὸ εἶ-
 ναι καθ' ἕαυτὸ ἕκασον, ὅ, τίποτε ἔσιν νομύον, ἕσιν κα-
 λεῖται· ἢ δὲ φύσιν ἢ δυνάμειος ἀφορᾷ ἀρὸς ἐνεργείαν.

Θεώρημα ΡΚ΄.

§. σ ο δ'. Ἡ ἀρὸς ἐνεργείαν ψιλὴ δεξιότης, ἐνεργειῶν
 ἢ τινὰ, ἔξ ἀνάγκης παρεπομύων συνεπιφέρειν ἢ δίδω-
 σιν. ἐδὲ μὴ ἢ ἢ ἀρὸς πάθος, πάθησιν.
 Ἐπὶ γὰρ τῆς ἕσιν ἐχέσης δεξιότητος, τὸ τῆς ἐνεργείας
 πολλακίς δυνατὸν. (§. σ ξ η'.) ἀλλὰ ἢ τὸ δυνατὸν, οὐχ
 ἢ δυν-

(1) Βιβλίῳ δ'. Κεφ. γ'. Πιεὶ τῶ ἀνδρωπ.

(2) Ἄεισ. Δ. Μισαφ.

ἢ δυνατὸν, καὶ ὑπάρχον. (β. ρυδ.) Οὐκ ἄρα ἡ πρὸς ἐ-
νέργειαν κτ. ὅπερ ἐστὶ τὸ Α'.

Ἐνεργείας δὲ αὐτὸ πάθος ἐδύ. (β. σ ο' .) Ἄρα οὐδ' ἡ
πρὸς πάθος δεξιότης, αὐτὸ τῆς πρὸς ἐνέργειαν. Ἀλλ' ἡ πρὸς
ἐνέργειαν φιλή' δεξιότης ἐνεργειῶν τινα εἰς ἀνάγκης παρεπο-
μύλῳ συνεπιφέρειν εἰ δίδωσιν. (καὶ τὸ Α' .) Ἄρα οὐδ' ἡ
πρὸς πάθος πάθησιν. Ο. Η. τὸ Β'.

Θεώρημα ΡΚΑ'.

β. σ ο' . „ Πὰρ ἔλλειψιν ἐνεργείας, εἰ κατηγορητέον α-
δυναμίαν τῆς ἐσίας.

Οὐ γὰρ τὸ μὴ ὑπάρχον, παρ' αὐτὸ καὶ ἀδυνατόν. (β. ρυζ' .)
Καὶ ἀπῆσα ἄρα ἐπὶ πολλῶν, δυνατὴ ἢ ἐνέργεια. (β. σξή' .)
Εἰ δὲ δυνατὴ ἢ ἐνέργεια, πάρεσι πάντως ἢ δυνάμεις.
(β. σ ο' .) Ἄρα παρ' ἔλλειψιν ἐνεργείας κτ.

Σχόλιον.

β. σ ο σ' . Θ αυμασιῶ ὅσῳ ἴχει τὴν χῆσιν ἐπὶ τῷ καὶ τὴν
φύσιν συμβαινόντων τὸ θεωρηθεῖ. Πολλὰ γὰρ εἰσὶν ἀδρανῆ
δοκῶντα, καὶ πάντῃ ἀφυῆ πρὸς ἐνέργειαν, τὰ δὲ εἰς ἔπος
ἐμπης ἔχει καὶ φύσει, οἷα νομίζεται. Ἀλλ' ἦτοι τῷ ἀπαι-
τημύωντι εἰς ἐνέργειαν ἀπίσι, καί τοι τῆς πρὸς τὸ ἐνε-
ργεῖν ὑπέρσης δεξιότητος, ἢ τι δυνάμει σφοδρότερα ἀντιβαί-
νου, τὴν προῖεσαν ἐνέργειαν ἀπομαραίνει καὶ ἀποσβέννυ-
σιν, (β. σξή' . σξθ' .) καὶ ἔπως ὅπερ εὐδαιμονέστερα τις
ἀντενεργῶσα ἐκόλυσε δυνάμεις, ὁ μὴ προσέχων εἰς ἀδυνα-
μίαν παντελῆ τῷ πράγματι ἔθετο. Καν τοῖς ἡθεσι δὲ συμ-
βαίνει τι ἀπλησίον. Ἀλλ' ἔχει μὲν οὕτω ταῦτα, τὸ δὲ
τῷ Μεγαρικῶν ἀτόπημα, τῶν οἰομένων ὅταν ἐνεργῆ μόνον
„ δυνάμει, ὅταν δὲ μὴ ἐνεργῆ, μὴ δυνάμει, νεανικῶς τῷ
Σταγειρίτῃ ἀπελήλεγκται. (1) Α' γὰρ φησὶν, εἰ ἀρχόμε-
„ νος

(1) Μεταφ. Θ.